

GÖMBÖS GYULA SZEVEDI NAPJAI

Gömbös Gyula 1919 áprilisában került először Szegedre. Bécsből jött, a bécsi magyar komité megbízásából, hogy résztvegyen a szegedi ellenforradalom megszervezésében. A fiatal vezérkari kapitányt néhány szegedi tiszt kivül akkor még senki sem ismerte Szegeden. Rövidesen egyik jelentős tényezője lett az ellenforradalmi szervezkedésnek. Néhány napig tartó szemlélődés után először dr. Kelemen Béla ny. főispánnal jelentkezett. Április 25-én látogatta meg Kelemen Bélát, aki már akkor megkezdte az Antibolszevista Komité, az A. B. C. megszervezését. Kelemen részletesen tájékoztatta a bécsi dolgokról, a Bécsbe menekült politikusok tárgyalásairól és terveiről. Kelemen viszont őt avatta be a szegedi készülődésekbe. Gömbösnek ettől kezdve

aktiv szerepe volt a Szegedre koncentráldott politikai életben.

Allandóan résztvevett az ABC tanácskozásain, tagja lett a komité *öttagu végrehajtó bizottságának*, tárgyalta az aradi kormány Szegedre küldött követivel, akik előtt többször hangsúlyozta, hogy „*amig nincs ország, kormányra nincs szükség*”. Igen érdekes tárgyalást, helyesebben vitát folytatott Sziigvártó Albert nyugalmazott felsőipariskolai tanárral, a „Szeged” szabadkőműves páholy vezetőjével a *szabadkőművesség kérdéséről*. Tárgyalásainak eredményeképpen a „Szeged” páholyban tömörült szabadkőművesek is *csatlakoztak az ABC-hez* és Sziigvártó Albert helyet kapott a komité élén álló bizottságban.

Amikor azután Károlyi Gyula gróf és az aradi kormány tagjai kiszabadultak a mezőhegyesi internáltságtól és Szegedre jöttek, itt megalakult

az első szegedi kormány

Károlyi elnökletével. Először arról volt szó, hogy a fiatal vezérkari kapitány lesz a *hadügyminiszter*, később mégis úgy alakult a helyzet, hogy a hadügyminiszteri tárcát ideiglenesen Károlyi Gyula miniszterelnök töltötte be és Gömbös Gyula *hadügyi államtitkár* lett. Junius első napjaiban érkezett meg Szegedre Horthy Miklós ellentengernagy, akit junius 5-én *hadügyminiszterre* neveztek ki. Horthy hadügyminiszternek is Gömbös Gyula volt az *államtitkára*. Ebben a minőségben vett részt a nemzeti hadsereg megszervezési munkájában és szervező tehetőségéről tett tanubizonyyságot.

Katonai gondolkozását

rendkívül jellemzi az alábbi eset. Junius 17-én kinos affér játszódott le a Tisza-szálló terrasán. Egy Pethes László nevű ur rögtönzött beszédet tartott egy csoport előtt és szidta erősen a zsidókat. A terraszon tartózkodott Bach Artur tartalékos főhadnagy is, civilben. Amikor meghallotta a zsidózást, odaállt a szónok elé és kijelentette, hogy *ő is zsidó*. Egy Szilassy József nevű százados ugrott erre hozzá és *inzultálta*. Bach Artur azonnal *elégítelt* vett magának, mire *egy tiszt járőr a tartalékos főhadnagyt le tartóztatta*. Amikor Gömbös Gyula mint honvédelmi államtitkár értesült a történetről és megtudta, hogy Bach Artur *egyike a negyvenhatos aqalogezred legszebben dekorált tisztjeinek, azonnal elrendelte szabadonbocsátását*.

Gömbös Gyuláról már akkor is köztudomásu volt, hogy a szélső jobboldalhoz tartozik. erős antiszemita kijelentései a polgárság körében sokszor keltettek megütközést.

Amikor Károlyi Gyula kormánya átadta

P. Abrahám Dezsőnek

a helyét és Horthy Miklós megvála a hadügyminiszteri tárcától, a nemzeti hadsereg főparancsnokságát vette át, Gömbös Gyula *sem maradt tagja a kormánynak*. Ezután már csak rövid ideig tartózkodott Szegeden. Julius 26-án közölte Kelemen Bélával, hogy *a francia*

parancsnokság eltanácsolta Szegedről. Julius utolsó napjaiban hagyta el a várost azzal, hogy a Dunántulra megy.

Mint az ABC végrehajtó bizottságának a tagja csaknem valamennyi ülésen résztvevett. Ezeket az üléseket főképen a városházán, a főispáni hivatalban tartották. Amikor Gömbös Gyula, már mint miniszterelnök és Szeged megválasztott képviselője legutóbb Szegeden járt, Barany Tibor, az akkori főispán Szeged ajándékaaképpen átadta neki azt

az etruszk-széket,

amelyen ült az ABC tanácskozásai alkalmával.

Az utolsó szegedi látogatások

Az ellenforradalmi idők után Gömbös Gyula többször látogatott el Szegedre. Mint a fajvédő párt egyik exponált vezetője, többször járt népgyűlések alkalmából Szegeden. A hajdani vezérkari kapitányt a város később, mint *aktiv miniszterelnököt* látta viszont négy évvel ezelőtt, alig néhány hónappal miniszterelnökké történt kinevezése után. Azért jött le,

**Égészségének
őre**

Odol 183

SZÁJÁPOLÁS

(183) a tökéletesített ODOL jelzése, melynek fertőtlenítő hatását nagy mértékben fokoztuk,

hogy megalakítsa a Nep szegedi szervezetét. Politikai programját egy gyűlés keretében ismertette. A mult évben kétszer is volt Szegeden. Az év tavaszán, mint a város kormányparti *képviselőjelöltje*. Akkor nagy programbeszédet tartott. Aztán később, a választás után, hogy *átvegye mandátumát*. A mandátumátadás a közgyűlési teremben történt meg. dr. Pálffy József polgármester üdvözölte, mint Szeged képviselőjét és feltette a kérdést előtte, hogy *megtartja-e Szeged mandátumát*. Gömbös Gyula *nem adott határozott választ* és ebből mindenki tudta, hogy *nem lesz Szeged képviselője*. Mandátumáról jóval később *mondott le*, de hangsúlyozta több ízben is, hogy azért *Szeged képviselőjének tekinti magát*. Utolsó szegedi látogatása alkalmával meglátogatta az alsóvárosi rendházat is, amelynek egyik szobájában sokat tanácskozott annak idején P. Zadravec Istvánnal.

SZEDED RÉSZVÉTE

Gömbös Gyula miniszterelnök halálhíre tíz óra tájban terjedt el Szegeden. A főispán és a város vezetősége a fogadalmi templomban, az október hatodiki gyásztisztviszteleten vettek részt; a rendőrségről először dr. Buócz Béla rendőrfőkapitányhelyettes értesítették a miniszterelnök haláláról. A főkapitányhelyettes azután nyomban közölte a hírt Imecs főispánnal.

Az istentisztelet, majd az országzászlónál tartott gyászünnepe után Imecs főispán megjelent hivatalában, dr. Pálffy József polgármesterrel, akinek intézkedésére *megkonduktak a városháza harangjai*. A déli órákban a városházáról több részvéttáviratot küldtek Budapestre.

Imecs főispán a következő táviratot küldte a kormányhoz:

„Mélyen megrendülve a miniszterelnök ur önmagyméltóságának fájdalmas elhunytán, kérem fogadják legmélyebben érzett részvétem kifejezését.”

Imecs György és felesége részvéttáviratot intézett a miniszterelnök özvegyéhez is. A távirat a következő:

„A legnagyobb fájdalommal értesültünk a mér-

hetetlen veszteségről, amely a miniszterelnök ur elhunytával nagyméltóságodat és az egész nemzetet érte. Fogadják kegyelmes asszony gyászában igaz együttérzésünk kifejezését.”

A Nep-hez a főispán az alábbi táviratot küldte:

„Pártvezérünk eltávóazása mindnyájunknak pótolhatatlan veszteség. Fájdalmatokban a párt szegedi szervezetével együtt egész szívvel osztozom.”

Dr. Pálffy József polgármester Gömbös Gyulánéhoz küldött részvéttáviratot:

„Szeged szabad királyi város közönsége mély megilletődéssel értesült Gömbös Gyula miniszterelnök ur váratlan elhunytáról. Mélységes gyászában fogadják Kegyelmes asszonyom a város hatósága és közönsége nevében kifejezett őszinte részvétem nyilvánítását.”

A polgármester a kormányhoz az alábbi részvéttáviratot intézte:

„Szeged szabad királyi város közönsége mély megilletődéssel értesült vitéz Gömbös Gyula miniszterelnök ur váratlan elhunytáról. A mély gyászban a város közönsége hazafias együttérzéssel osztozik.”

Csodákat tud művelni a reménység!

AKI SZÉPET ÉS JÓT VÁR az élettől, keresse a reménységet, hajszolja a szerencsét! Egy elszalasztott pillanatot nem pótolhat semmi. Október 17-én kezdődik az új, lényegesen megjavított osztálysorsjáték. Már egy sorsjeggyel szerencsés esetben 700.000 pengő nyerhető. Jutalom 400.000 pengő, főnyeremény 300.000 pengő, azonkívül 100.000, 70.000, 55.000, 50.000, 45.000 pengő stb. Nyerési esélyek tekintetében az összes sorsjátékok élén áll. Ezen körülményben és a feltétlen megbízhatóságában leli magyarázatát ezen népszerű intézmény napról-napra fokozódó közkedveltsége. A sorsjegyek ára: egész 28, fél 14, negyed 7, nyolcad 3 és fél pengő, tehát szerencse föl.